

[Finansministeren]

man begribeligvis ikke. Kapitaludgifterne adskiller sig på helt afgørende måde fra driftsudgifterne m. m., bl. a. derved at kapitaludgifterne ikke skyldes noget forbrug hos staten, ikke stammer fra noget forbrug hos staten, ikke skal finansiere noget statsligt forbrug. Og de er heller ikke indkomst for private husholdninger eller virksomheder.

Går vi videre og ser, hvad kapitaludgifterne består af, ja, så er godt halvdelen afdrag på statsgæld. Disse udgifter forøger altså ikke gælden, og vi må regne med, at størstedelen af disse afdrag bliver genplaceret i nye statspapirer. Herved forbliver gælden uændret.

Ca. en fjerdedel af kapitaludgifterne skyldes køb af mere langfristede, sårbare, vanskeligt afsættelige obligationer til den sociale pensionsfond, og det tjener mig bekendt et fornuftigt formål.

Den sidste fjerdedel af kapitaludgifterne er overførslerne til ATP af de overskydende dyrtidsportioner, og disse beløb vil ATP anvende til køb af værdipapirer. Formålet med denne overførsel er jo at begrænse omkostningsstigningerne og derigennem fremme produktion og beskæftigelse.

Fælles for alle disse kapitaludgifter er, at de alle er vedtaget af et meget stort flertal i folketinget.

Tilbage bliver den sidste tredjedel af det samlede underskud, nemlig underskuddet på drifts-, anlægs- og udlånsbudgettet, og jeg må sige, at de poster, både på udgiftssiden og på indtægtsiden af disse drifts-, anlægs- og udlånsbudgetter, er jo også vedtaget af et meget stort flertal her i folketinget. Hele dette underskud på drifts-, anlægs- og udlånsbudgettet skyldes følgerne af den økonomiske krise. Det ses selvfølgelig særlig tydeligt på udgifterne til arbejdsløshedsunderstøttelse, udgifterne til beskæftigelsesfremmende initiativer af forskellig art og mindreindtægter til staten som følge af afmatningen.

Hvis vi dernæst ser på, hvordan dette underskud kan nedbringes, ja, så kan det jo kun ske ved en nedskæring af statens udgifter eller en forøgelse af skatterne, og begge dele er noget, der forøger arbejdsløsheden ud over det nuværende niveau. Derfor kommer man ikke uden om, at krav om nettonedskæringer på drifts-, anlægs- og udlånsbudgettet, som jeg har sagt det før, er ensbetydende med, at man kræver en større arbejdsløshed.

Også når man ser på stigningen i underskuddet på finanslovsforslaget, regnet i faste priser, er den væsentligste årsag til denne stigning den økonomiske krise, men der, som jeg har sagt det i forbindelse med et svar tidligere, kun er en meget begrænset stigning i de varige udgifter i disse år og i de kommende år.

Ud over at jeg måske nok synes, at hånd-sæben har været lidt for godt i gang hos nogle, der har et medansvar for budgettet, som det ser ud, synes jeg også, at nogle ordførertaler har været præget af en eller anden forestilling om, at underskuddet på statsbudgettet i Danmark var noget fuldstændig enestående, og at væksten i underskuddet var noget fuldstændig enestående.

Ved fremsættelsen af finanslovsforslaget understregede jeg, at forslaget var præget af den afmatning, som i de seneste fire år har kendetegnet den internationale økonomiske udvikling, og det er selvfølgelig, at den internationale afmatning også i høj grad har præget andre landes statsbudgetter. Selv i økonomisk stærke lande har arbejdsløsheden og dermed arbejdsløshedsunderstøttelsen til de arbejdsløse og beskæftigelsesforanstaltningerne været en betydelig faktor i udviklingen i de offentlige udgifter, ligesom statens indtægter er blevet mindre end i en situation med højkonjunktur. Situationen i Danmark er desværre ikke enestående.

En sammenligning af vort underskud på drifts-, anlægs- og udlånsbudgettet, set i forhold til nationalproduktet, med tilsvarende opgørelser i andre vesteuropæiske lande bekræfter det. Vort underskud udgør i 1977-78 3,1 pct. af nationalproduktet. I Vesttyskland er det tilsvarende tal 2,9 pct., altså praktisk taget det samme, og i Holland er det 3 pct., også det samme. I Storbritannien, Italien og Belgien er underskuddet, målt i forhold til bruttonationalproduktet, henholdsvis 4,8 pct., 5,8 pct. og 6,2 pct. Irland er helt oppe på over 10 pct. Det vil sige, at i EF-kredsen er det kun Luxembourg og Frankrig, der kører med et underskud, der er væsentligt lavere end vort.

Jeg har ikke gjort disse bemærkninger her til sidst for på nogen måde at bagatellisere de problemer, som underskuddet er udtryk for, men jeg har sagt disse ting, fordi de økonomiske problemer er så alvorlige, at der ærligt talt ikke er nogen som helst grund til at